

MİLLETLERARASI ANDLAŞMA

Karar Sayısı: 7238

14 Aralık 2022 tarihinde imzalanan ekli "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti ve Türkmenistan Hükümeti Arasında Gümrük İşbirliği Konusunda Ortak İstişare Komisyonu Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptı"nın onaylanmasına, 244 sayılı Kanunun 5 inci maddesi ile 9 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 2 nci ve 3 üncü maddeleri gereğince karar verilmiştir.

8 Mayıs 2023

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti ve
Türkmenistan Hükümeti Arasında Gümrük İşbirliği Konusunda Ortak İstişare
Komisyonu Kurulmasına İlişkin
MUTABAKAT ZAPTI**

Bundan böyle "Taraflar" olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti ve Türkmenistan Hükümeti;

23 Şubat 2021 tarihinde Ankara'da imzalanmış olan Türkiye Cumhuriyeti, Azerbaycan Cumhuriyeti ve Türkmenistan Beşinci Üçlü Dışişleri Bakanları Toplantısı Ortak Bildirisi'nin ışığında,

Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı, Azerbaycan Cumhuriyeti Devlet Gümrük Komitesi ve Türkmenistan Devlet Gümrük Kurumu (bundan böyle "Gümrük İdareleri olarak anılacaktır) arasındaki sağlam işbirliği ilişkilerini teyit ederek,

Hazar Denizi ve Karadeniz bölgelerinde taşıma ve transit koridorlarının geliştirilmesinin ülkeleri arasında eşya, hizmet, sermaye ve insan kaynağı akışının artmasına önemli ölçüde katkıda bulunacağına dikkat çekerek,

Tarafların ülkelerinin topraklarında uluslararası ticareti daha da kolaylaştırmak ve güvenli hale getirmek konusunda sahip olduğu ortak arzuyu teyit ederek,

Hazar Deniz'i üzerinden geçen rotalar dâhil, bölgelerindeki ticaret rotaları boyunca çoklu taşımacılığın geliştirilmesi yoluyla ticarete bir artışın kolaylaştırılmasını amaçlayarak,

Gelişmiş bilgi sistemlerinin, ekonomik operatörler ve Gümrük İdareleri için hızlı ve gelişmiş ticari faaliyetler sağlama bakımından önemini dikkate alarak,

Uygun altyapı ve verimli sınır geçiş prosedürleri geliştirmenin önemini tekrarlayarak,

Ülkeleri arasında kültürel, sosyal, ticari ve ekonomik açıdan var olan yakın ilişkileri kabul ederek,

Bölgelerinde ticaret akışını arttırmanın yanı sıra genel ekonomik etkinliği de geliştirmenin önemini vurgulayarak,

Aşağıdakiler üzerinde mutabık kalmışlardır:

Madde 1

Ortak İstişare Komisyonunun Kurulması

Taraflar, işbu Mutabakat Zaptı'yla, Gümrük İşbirliği Konusunda bir Ortak İstişare Komisyonu (bundan böyle "Ortak Komisyon" olarak anılacaktır) kurarlar.

Madde 2

Ortak Komisyonun Oluşturulması

Ortak Komisyon, Gümrük İdarelerinin yetkilileri tarafından oluşturulur.

Taraflar kendi Ortak Komisyon üyelerini tayin eder ve üyelerinde herhangi bir değişiklik olması durumunda, bunu birbirlerine vakitlice bildirirler.

Ortak Komisyona, Taraflar tarafından tayin edilmiş Eş Başkanlar başkanlık eder.

Madde 3

Ortak Komisyonun İşlevi

Ortak Komisyon, Gümrük İdareleri arasında işbirliği geliştirmek amacıyla bilgi değişimi yapılan bir istişare platformu işlevine sahip olur.

Madde 4

Ortak Komisyonun Amaçları

Ortak Komisyon'un amaçları şunlardır:

- a) Tarafların ülkeleri arasında eşya hareketine ilişkin gümrük işlemlerini basitleştirmek ve kolaylaştırmak;
- b) Gümrük mevzuatının uygulanmasında kullanılacak bilgilerin değişimi;
- c) Yolcu ve kargo işlemeyle ilişkin gelişmiş yöntem ve tekniklerin geliştirilmesine yönelik tedbirler almak;
- d) Ticareti kolaylaştırma konusunda somut sonuçlar elde etmek amacıyla Gümrük ve Ulaşım İdareleri arasında işbirliğini teşvik etmek.

Madde 5

Ön bilgi değişimi

Taraflar, Tarafların ülkeleri arasında hareket eden eşya ve taşıtlar hakkında bir ön bilgi değişimi yapılma ihtimalini dikkate alırlar.

Bu sistemin faydalanıcıları, Ortak Komisyonun belirleyeceği ayrıcalıklardan yararlanırlar.

Madde 6

Ortak Komisyon Toplantıları

Ortak Komisyonun toplantıları senede bir kere gerçekleştirilir ve dönüşümlü olarak Türkiye Cumhuriyeti, Azerbaycan Cumhuriyeti ve Türkmenistan'da yapılır.

Taraflar, toplantının tarihini ve müzakere konusunu toplantıdan en az bir ay önce belirler. Belirlenmiş konu haricindeki hususlar, Ortak Komisyon Eş Başkanları tarafından önerilebilir veya toplantı sırasında ileri sürülebilir.

Gerektiğinde, her bir Taraf, Ortak Komisyon tarafından ele alınan hususa bağlı olarak, diğer kamu kurumlarının temsilcilerini veya uzmanlarını toplantıya katılmaları için davet edebilir.

Tarafların temsilcileri, Ortak Komisyonun olağan toplantıları arasında acil konularla ilgili olarak istişarede bulunabilir, tartışılan konular hakkında ortak kararlar alabilir ve bunları en yakın toplantıda Ortak Komisyonun onayına sunabilir.

Ortak Komisyon toplantılarında alınan kararlar resmi olarak kayda geçer ve Ortak Komisyon Eş Başkanları tarafından imzalanır. Ortak Komisyon toplantı kayıtları, İngilizce dilinde tutulur.

Madde 7
Diğer anlaşmalar

İşbu Mutabakat Zaptı'nın hükümleri, Tarafların taraf oldukları diğer uluslararası anlaşmalardan doğan hak ve yükümlölüklerine hanelerirmez.

Madde 8
Anlaşmazlıkların halli

İşbu Mutabakat Zaptı'nın yorumlanmasından veya uygulanmasından doğabilecek anlaşmazlıklar, Taraflar arasında müzakereler ve istişareler yoluyla çözümlür.

Madde 9
Değişiklikler ve ilaveler

İşbu Mutabakat Zaptı'na yönelik değişiklik veya ilaveler, Tarafların karşılıklı rızasıyla yapılabilir. Söz konusu değişiklik ve ilaveler, işbu Mutabakat Zaptı'nın ayrılmaz birer parçası olacak olan ayrı Protokoller şeklinde yapılır ve işbu Mutabakat Zaptı'nın 10. Maddesi altındaki hükümler uyarınca yürürlüğe girer.

Madde 10
Depozitör ve yürürlüğe giriş

- 1) Türkiye, işbu Mutabakat Zaptı'yla, işbu Mutabakat Zaptı'nın depozitör ülkesi olarak tayin edilmiş bulunmaktadır.
- 2) Depozitör ülke, tüm Taraflara işbu Mutabakat Zaptı'nın onaylı bir nüshasını sağlar.
- 3) İşbu Mutabakat Zaptı, Tarafların bu Mutabakat Zaptı'nın yürürlüğe girişı için gerekli olan iç prosedürleri tamamlandığını depozitör ülkeye bildirdikleri son bildirim alındığı tarihi takip eden otuzuncu günde yürürlüğe girer.
- 4) Depozitör ülke, işbu Mutabakat Zaptı'nın yürürlüğe giriş tarihini diğer Taraflara bildirecektir.

Madde 11
Süre ve Fesih

1. İşbu Mutabakat Zaptı süresiz olarak akdedilmiştir. Taraflardan her biri, işbu Mutabakat Zaptı'ndan cayma niyetini içeren yazılı bildirimini planlanan cayma tarihinden en az altı ay önce diğer Taraflara göndermek suretiyle, işbu Mutabakat Zaptı'ndan cayabilir. Taraflardan birinin cayması durumunda, işbu Mutabakat Zaptı kalan Taraflar arasında yürürlükte kalmaya devam eder.
2. Bu maddenin 1. fıkrası kapsamında öngörülen kalan Tarafların herhangi birinin aynı fıkraya uyarınca işbu Mutabakat Zaptı'ndan cayması halinde, işbu Mutabakat Zaptı feshedilir.

İşbu Mutabakat Zaptı, Türkmenbaşı'nda 14 Aralık 2022 tarihinde, tüm metinler eşit derecede geçerli olmak üzere, Türkçe, Azerbaycan Türkçesi, Türkmençe ve İngilizce dillerinde birer nüsha halinde imzalanmıştır. Yorum farklılığı olması halinde, İngilizce metin esas alınır.

**Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti
Adına**

**Azerbaycan
Cumhuriyeti Hükümeti
Adına**

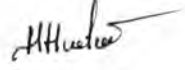
**Türkmenistan Hükümeti
Adına**

**Mehmet Muş
Ticaret Bakanı**

**Ceyhun Bayramov
Dışişleri Bakanı**

**Maksat Hudaýkuliýev
Gümrük İdaresi Başkanı**

**Azərbaycan Respublikası Hökuməti, Türkiyə Respublikası Hökuməti
və Türkmənistan Hökuməti arasında
gömrük əməkdaşlığı üzrə
Birgə Məşvərət Komissiyasının yaradılmasına dair
Anlaşma Memorandumu**

Bundan sonra "Tərəflər" adlandırılan Azərbaycan Respublikası Hökuməti, Türkiyə Respublikası Hökuməti və Türkmənistan Hökuməti,

Azərbaycan Respublikası, Türkiyə Respublikası və Türkmənistan xarici işlər nazirlərinin beşinci üçtərəfli görüşünün 23 fevral 2021-ci il tarixində Ankara şəhərində imzalanmış Birgə Bəyanatının ruhuna uyğun olaraq;

Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsi, Türkiyə Respublikası Ticarət Nazirliyi və Türkmənistan Dövlət Gömrük Xidməti (bundan sonra "gömrük idarələri" adlandırılacaqlar) arasında güclü əməkdaşlıq əlaqələrini təsdiq edərək; Xəzər dənizi və Qara dəniz regionlarında nəqliyyat və tranzit dəhlizlərinin inkişafının onların ölkələri arasında malların, xidmətlərin, kapitalın və insan resurslarının axınının artımına əhəmiyyətli dərəcədə töhfə verəcəyini qeyd edərək,

Ölkələrinin ərazilərində beynəlxalq ticarəti daha da asanlaşdırmaq və onun təhlükəsizliyini təmin etməklə bağlı Tərəflərin qarşılıqlı niyyətini təsdiq edərək; Xəzər dənizindən keçən marşrutlar da daxil olmaqla, regionda ticarət marşrutları boyunca intermodal daşımaların inkişafı yolu ilə ticarət həcmının artmasına dəstək olmağı arzu edərək;

İqtisadi operatorlar, eləcə də gömrük idarələri üçün sürətli və artan ticarət əməliyyatlarının təmin edilməsində qabaqcıl informasiya sistemlərinin mühüm rolunu nəzərə alaraq;

Müvafiq infrastrukturun və səmərəli sərhəd keçid prosedurlarının inkişafının əhəmiyyətini təsdiq edərək;

Ölkələri arasındakı sıx mədəni, ictimai, ticari-iqtisadi əlaqələri qəbul edərək;

Regionlarında ticarət axınının artırılmasının, o cümlədən ümumi iqtisadi fəaliyyətin təkmilləşdirilməsinin əhəmiyyətini vurğulayaraq; aşağıdakılar barədə razılığa gəldilər:

Maddə 1

Birgə Məşvərət Komissiyasının yaradılması

Tərəflər bununla Gömrük Əməkdaşlığı üzrə Birgə Məşvərət Komissiyasını (bundan sonra "Birgə Komissiya" adlandırılacaqdır) yaradırlar.

Maddə 2

Birgə Komissiyanın formalaşdırılması

Birgə Komissiya gömrük idarələrinin vəzifəli şəxsləri tərəfindən formalaşdırılır.

Tərəflər Birgə Komissiyaya üzvlərini müvafiq qaydada təyin edir və üzvlük ilə bağlı hər hansı dəyişikliklər barədə bir-birini vaxtında məlumatlandırır. Birgə Komissiyaya Tərəflərin təyin etdiyi həmsədrlər tərəfindən rəhbərlik edilir.

Maddə 3

Birgə Komissiyanın funksiyaları

Birgə Komissiya Gömrük İdarələri arasında əməkdaşlığın inkişafı məqsədilə məlumat mübadiləsi üzrə məşvəətçi platforma kimi fəaliyyət göstərir.

Maddə 4

Birgə Komissiyanın məqsədləri

Birgə Komissiyanın aşağıdakı məqsədləri vardır:

- a) Tərəflərin dövlətləri arasında malların daşınması ilə bağlı gömrük rəsmiləşdirmələrinin sadələşdirilməsi və asanlaşdırılması;
- b) Gömrük qanunvericiliyinin tətbiqi zamanı istifadə edilməsi məqsədilə məlumatların mübadilə edilməsi;
- c) Sərnışinlərin və yüklərin keçidi ilə bağlı qabaqcıl üsul və vasitələrin müəyyən edilməsi üçün tədbirlərin görülməsi;
- d) ticarətin asanlaşdırılmasında nəzərəcarpacaq nəticələr əldə etmək məqsədilə gömrük və nəqliyyat qurumları arasında əməkdaşlığın təşviq edilməsi.

Maddə 5

İlkin məlumat mübadiləsi

Tərəflər onların dövlətləri arasında daşınan mallar və nəqliyyat vasitələrinə dair ilkin məlumatların mübadiləsinin mümkünliyünü nəzərdən keçirirlər.

Bu sistemin bənfisiarları Birgə Komissiya tərəfindən müəyyən edilən imtiyazlardan faydalanırlar.

Maddə 6

Birgə Komissiyanın iclasları

Birgə Komissiyanın iclasları ildə bir dəfə növbəli şəkildə Azərbaycan Respublikasında, Türkiyə Respublikasında və Türkmənistanda keçirilir.

Tərəflər iclasın tarixini və müzakirələrin mövzularını iclasa ən azı bir ay qalmış müəyyən edirlər. Əlavə məsələlər Birgə Komissiyanın həmsədrləri tərəfindən təklif edilə və iclas zamanı qaldırıla bilər.

Zərurət olarsa, hər bir Tərəf Birgə Komissiya tərəfindən nəzərdən keçirilən məsələlərdən asılı olaraq, digər dövlət qurumlarının nümayəndələrini və ekspertlərini iclasda iştirak etmək üçün dəvət edə bilər.

Tərəflərin nümayəndələri Birgə Komissiyanın müntəzəm iclasları arasında təcili məsələlər barədə müzakirələr apara, müzakirə olunan məsələlərə dair birgə

qərarlar qəbul edə və onları təsdiq edilmələri üçün Birgə Komissiyaya onun ən yaxın zamanda keçiriləcək iclası zamanı təqdim edə bilərlər. Birgə Komissiyanın iclaslarında qəbul edilmiş qərarlar Birgə Komissiyanın iclaslarının sonunda həmsədrlər tərəfindən imzalanan protokollara daxil edilir. Birgə Komissiyanın iclaslarının protokolları ingilis dilində olur.

Maddə 7

Digər razılıqlar

Bu Anlaşma Memorandumunun müddəaları onların tərəfdar çıxdıqları digər beynəlxalq müqavilələrdən irəli gələn hüquq və öhdəliklərinə təsir etmir.

Maddə 8

Fikir ayrılıqlarının həlli

Bu Anlaşma Memorandumunun təfsiri və ya tətbiqindən yarana biləcək hər hansı fikir ayrılığı Tərəflər arasında danışıqlar və məsləhətləşmələr yolu ilə həll edilir.

Maddə 9

Dəyişikliklər və əlavələr

Bu Anlaşma Memorandumuna Tərəflərin qarşılıqlı razılığı ilə istənilən əlavə və dəyişikliklər edilə bilər. Belə dəyişikliklər və əlavələr bu Anlaşma Memorandumunun ayrılmaz hissəsi olan ayrıca protokollar formasında edilir və onun 10-cu maddəsinin müddəalarına uyğun olaraq qüvvəyə minir.

Maddə 10

Depozitari və qüvvəyəminmə

1. Türkiyə bununla bu Anlaşma Memorandumunun Depozitarisi təyin edilir.
2. Depozitari bu Anlaşma Memorandumunun təsdiq edilmiş surətini bütün Tərəflərə təqdim edir.
3. Bu Anlaşma Memorandumu Tərəflərin onun qüvvəyə minməsi üçün zəruri olan dövlətdaxili prosedurların tamamlanması barədə son bildirişin Depozitariyə təqdim edildiyi tarixdən sonrakı otuzuncu gün qüvvəyə minir.
4. Depozitari bu Anlaşma Memorandumunun qüvvəyə minmə tarixi barədə digər Tərəflərə məlumat verir.

Maddə 11

Müddət və ləğv etmə

1. Bu Anlaşma Memorandumu qeyri-müəyyən müddətə bağlanılır. Tərəflərdən hər hansı biri bu Anlaşma Memorandumunu ləğv etməyi nəzərdə tutduğu tarixdən ən azı altı ay əvvəl digər Tərəflərə bu barədə yazılı bildiriş göndərməklə

İstənilən vaxt onu ləğv edə bilər. Tərəflərdən biri bu Anlaşma Memorandumunu ləğv edərsə, bu Anlaşma Memorandumunun qalan Tərəflər üçün qüvvədə qalır.
2. Bu Anlaşma Memorandumu, bu maddənin 1-ci bəndində müəyyən edilən qalan Tərəflərin hər hansı birinin həmin bəndə uyğun olaraq bu Anlaşma Memorandumunu ləğv etdiyi zaman qüvvədən düşür.

Türkmənbaşı şəhərində "14" dekabr 2022-ci il tarixində, Azərbaycan, türk, türkmən və ingilis dillərində bir nüsxədə imzalanmışdır, bütün mətnlər bərabər autentikdir. Hər hansı fikir ayrılığı yarandığı təqdirdə ingilis dilindəki mətnə üstünlük verilir.

Azərbaycan Respublikası
Hökuməti
adından

Türkiyə Respublikası
Hökuməti
adından

Türkmənistan
Hökuməti
adından

**Gümrük hyzmatdaşlygy boýunça bilelikdäki Konsultatiw
topary döretmek barada Türkmenistanyň Hökümetiniň,
Azerbaýjan Respublikasynyň Hökümetiniň
we Türkiýe Respublikasynyň Hökümetiniň arasynda
ÖZARA DÜŞÜNİŞMEK HAKYNDÄ ÄHTNAMA**

Mundan beýläk «Taraplar» diýlip atlandyrylýan Türkmenistanyň Hökümeti, Azerbaýjan Respublikasynyň Hökümeti we Türkiýe Respublikasynyň Hökümeti,

2021-nji ýylyň 23-nji fewralynda Ankara şäherinde gol çekilen Türkmenistanyň, Azerbaýjan Respublikasynyň we Türkiýe Respublikasynyň Daşary işler ministrleriniň Bäşinji üçtaraplaýyn duşuşygynyň Bilelikdäki beýannamasynyň ruhunda,

Türkmenistanyň Döwlet gümrük gullugynyň, Azerbaýjan Respublikasynyň Döwlet gümrük komitetiniň we Türkiýe Respublikasynyň Söwda ministriginiň (mundan beýläk – «Gümrük edaralary» diýlip atlandyrylýar) arasynda berk hyzmatdaşlyk gatnaşyklaryny tassyklap,

Hazar deňziniň we Gara deňziniň sebitlerinde ulag-üstaşyr geçelgeleriniň ösdürilmeginiň olaryň ýurtlarynyň arasynda harytlaryň, hyzmatlaryň, düýpli maýa goýumlarynyň we adamlarynyň akymynyň artmagyna ep-esli derejede ýardam edýändigini belläp,

Taraplaryň öz döwletleriniň çäklerinde halkara söwdasyny mundan beýläk-de ýeňilleşdirmäge we onuň howpsuzlygyny üpjün etmäge özara çalyşýandyklaryny tassyklap,

olaryň sebitlerindäki söwda ýollarynyň, şol sanda Hazar deňzi boýunça geçýän ýollarynyň ugrunda intermodal daşamalary ösdürmegiň hasabyna söwdanyň möçberlerini artdyrmaga ýardam bermek isläp,

ykdysady operatorlar we Gümrük edaralary üçin çalt we işjeň söwda amallary üçin häzirkî zaman maglumat ulgamlarynyň önüm möhüm ornuny nazara alyp,

serhetlerden geçmegiň degişli üpjünçilik ulgamlaryny we netijeli amallaryny ösdürmegiň möhümdigini tassyklap,

öz ýurtlarynyň arasynda ýakyn medeni, durmuş, söwda we ykdysady gatnaşyklary ykrar edip,

öz sebitlerinde söwda akymalaryny artdyrmagyň we umumy ykdysady işjeňligi gowulandyrmagyň möhümdigini belläp, şu aşakdaky özara düşünişmegi gazandyılar:

1-nji madda

Bilelikdäki konsultatiw topary döretmek

Şunuň bilen, Taraplar Gümrük hyzmatdaşlygy boýunça Bilelikdäki Konsultatiw topary (mundan beýläk – «Bilelikdäki topar» diýlip atlandyrylýar) döredýärler.

2-nji madda

Bilelikdäki topary emele getirmek

Bilelikdäki topar Gümrük edaralarynyň wezipeli adamlaryndan emele getirilýär.

Taraplar Bilelikdäki toparda öz agzalaryny degişli tertipde belleýärler we onuň düzümindäki islendik üýtgetmeler barada birek-birege öz wagtynda habar berýärler.

Bilelikdäki topara Taraplaryň belleýän gezeleşikli başlyklary tarapyndan baştutanlyk edilýär.

3-nji madda

Bilelikdäki toparyň wezipeleri

Bilelikdäki topar Gümrük edaralarynyň arasynda hyzmatdaşlygy ösdürmek maksady bilen, maglumatlary alyşmak boýunça konsultatiw platforma hökmünde hereket edýär.

4-nji madda

Bilelikdäki toparyň maksatlary

Bilelikdäki toparyň şu aşakdaky maksatlary bardyr:

- a) Taraplaryň döwletleriniň arasynda harytlar geçirilende gümrük resmiliklerini ýönekeýleşdirmek we ýeňilleşdirmek;
- b) gümrük kanunçylygynyň berjaý edilmegini üpjün etmek maksady bilen maglumat alyşmak;

ç) ýolagçylaryň we harytlaryň gümrük barlagyny geçirmegiň usullaryny we tehniki serişdelerini ösdürmek we kämilleşdirmek boýunça çäreleri görmek;

d) söwdany ýeňilleşdirmekde anyk duýulýan netijeleri gazanmak maksady bilen, Gümrük we Ulag edaralarynyň arasynda hyzmatdaşlyga ýardam bermek.

5-nji madda **Deslapky maglumatlary alyşmak**

Taraplar olaryň döwletleriniň arasynda geçirilýän harytlar we ulag serişdeleri barada deslapky maglumatlary alyşmak mümkinçiligine serederler.

Bu ulgamyň benefisiarlary Bilelikdäki topar tarapyndan kesgitlenen ýeňilliklerden peýdalanarlar.

6-njy madda **Bilelikdäki toparyň mejlisleri**

Bilelikdäki toparyň mejlisleri Türkmenistanda, Azerbaýjan Respublikasynda we Türkiýe Respublikasynda nobatma-nobat ýylda bir gezek geçirilýär.

Mejlisiň geçirilýän senesi we ara alyp maslahatlaşmagyň mazmuny mejlise çenli azyndan bir aý öň Taraplar tarapyndan kesgitlenilmelidir. Goşmaça meseleler Bilelikdäki toparyň gezekeleşikli başlyklary tarapyndan teklip edilip we mejlisde gozgalyp bilner.

Zerur bolan halatynda, Bilelikdäki topar tarapyndan seredilýän meselelere baglylykda, her bir Tarap beýleki döwlet edaralarynyň wekillerini we hünärmenlerini mejlise gatnaşmak üçin çagyryp biler.

Bilelikdäki toparyň nobatdaky mejlisleriniň arasyndaky döwürde Taraplaryň wekilleri gaýragoýulmasyz meseleler boýunça geňşmeleri geçirip, ara alyp maslahatlaşylyan meseleler boýunça bilelikdäki çözütleri kabul edip we ýakyn wagtdaky mejlisde Bilelikdäki toparyň makullamagy üçin olary hödürlep bilerler.

Bilelikdäki toparyň mejlislerinde kabul edilen çözütlər Bilelikdäki toparyň gezekeleşikli başlyklary tarapyndan gol çekilýän teswirnama girizilýär. Bilelikdäki toparyň mejlisleriniň teswirnamalary inlis dilinde düzülýär.

7-nji madda

Beýleki ylalaşyklar

Şu Özara düşünişmek hakyndaky Ähtnamanyň düzgünleri Taraplaryň gatnaşyjylary bolup durýan beýleki halkara ylalaşyklaryndan gelip çykýan hukuklaryna we borçnamalaryna täsir etmeýär.

8-nji madda

Jedelleri düzgünleşdirmek

Şu Özara düşünişmek hakyndaky Ähtnamany düşündirmek ýada ulanmak bilen baglanyşykly ýüze çykyp biljek islendik jedeller Taraplaryň arasynda gepleşikler we geňşmeler arkaly çözülýär.

9-njy madda

Üýtgetmeler we goşmaçalar

Taraplaryň özara ylalaşmagy boýunça şu Özara düşünişmek hakyndaky Ähtnama üýtgetmeler we goşmaçalar girizilip bilner. Şeýle üýtgetmeler we goşmaçalar şu Özara düşünişmek hakyndaky Ähtnamanyň aýrylmaz bölegi bolup durýan aýratyn teswirnamalar bilen resmileşdirilýär we şu Özara düşünişmek hakyndaky Ähtnamanyň 10-njy maddasynyň düzgünlerine laýyklykda güýje girýärler.

10-njy madda

Depozitariý we güýje girizmek

1. Şunuň bilen, Türkiýe şu Özara düşünişmek hakyndaky Ähtnamanyň depozitarisi bellenilýär.

2. Depozitariý şu Özara düşünişmek hakyndaky Ähtnamanyň güwä geçilen nusgasyny ähli Taraplara iberer.

3. Şu Özara düşünişmek hakyndaky Ähtnama Taraplaryň güýje girmegi üçin zerur bolan içerkidöwlet amallaryny ýerine ýetirendikleri baradaky soňky habarnamanyň depozitarä saklamak üçin tabşyrylan senesinden soňra 30-njy gün güýje girýär.

4. Depozitariý şu Özara düşünişmek hakyndaky Ähtnamanyň güýje girýän senesi barada beýleki Taraplara habar berýär.

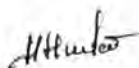
11-nji madda
Hereketiniň möhleti we bes edilmegi

1. Şu Özara düşünişmek hakyndaky Ähtnama kesgittenmedik möhlete baglaşylýar. Islendik Tarap öz şeýle meýli barada çykmagyň göz önünde tutulýan senesine çenli azyndan alty aý öň beýleki Taraplara ýazmaça habarnamany ibermek arkaly şu Özara düşünişmek hakyndaky Ähtnamadan islendik wagt çykyp biler. Eger Tarap Ähtnamadan çyksa, şu Ähtnama galan Taraplar üçin güýjünde galýar.

2. Şu maddanyň 1-nji bölümünde görkezilen galan Taraplaryň biri şol bölüme laýyklykda şu Ähtnamadan çykan halatynda, şu Ähtnama öz hereketini bes edýär.

Türkmenbaşy şäherinde 2022-nji ýylyň 14-nji dekabrynda türkmen, azerbaýjan, türk we iňlis dillerinde bir nusgada gol çekildi, özi-de ähli ýazgylaryň birmeňzeş güýji bardyr. Islendik çaprazlyklar ýüze çykan halatynda, iňlis dilindäki ýazgy ileri tutular.

**Türkmenistanyň
Hökümetiniň
adyndan**

**Azerbaýjan
Respublikasynyň
Hökümetiniň
adyndan**

**Türkiýe
Respublikasynyň
Hökümetiniň
adyndan**

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
among the Government of the Republic of Azerbaijan,
the Government of the Republic of Türkiye,
and the Government of Turkmenistan
on the Establishment of the Joint Consultative Commission
on Customs Cooperation

The Government of the Republic of Azerbaijan, the Government of the Republic of Türkiye and the Government of Turkmenistan, hereinafter referred to as "the Parties".

In the spirit of the Joint Statement of the Fifth Trilateral Meeting of the Ministers of Foreign Affairs of the Republic of Azerbaijan, the Republic of Türkiye, and Turkmenistan signed on 23 February 2021 in Ankara,

Confirming the solid cooperation relationship among the State Customs Committee of the Republic of Azerbaijan, the Ministry of Trade of the Republic of Türkiye, and the State Customs Service of Turkmenistan (hereinafter referred to as "the Customs Administrations"),

Noting that the development of transport and transit corridors in the regions of the Caspian Sea and Black Sea will contribute significantly to an increase in the flow of goods, services, capital and human resources between their countries.

Confirming the mutual desire of the Parties to further facilitate and secure international trade in the territories of their countries,

Desiring to facilitate an increase in trade through the development of intermodal transport along the trade routes in their regions, including the routes passing through the Caspian Sea,

Considering the vital role of advanced information systems for rapid and enhanced trade operations for economic operators as well as Customs Administrations,

Affirming the importance of the development of appropriate infrastructure and efficient border crossing procedures,

Acknowledging the close cultural, social, commercial and economic relations between their countries,

Emphasizing the significance of increasing the flow of trade as well as improving overall economic activity in their regions,

Have reached the following understanding:

Article 1

Establishment of the Joint Consultative Commission

The Parties hereby establish a Joint Consultative Commission on Customs Cooperation (hereinafter referred to as "the Joint Commission").

Article 2

Formation of the Joint Commission

The Joint Commission shall be formed by the officials of the Customs Administrations.

The Parties shall duly designate their members of the Joint Commission and inform each other on any changes in its membership in due time.

The Joint Commission shall be headed by the Co-Chairs designated by the Parties.

Article 3 **Functions of the Joint Commission**

The Joint Commission shall act as a consultative platform for exchange of information in order to develop cooperation between the Customs Administrations.

Article 4 **Purposes of the Joint Commission**

The Joint Commission shall have the following purposes:

- a) Simplifying and facilitating customs formalities for the movement of goods between the states of the Parties;
- b) Exchanging information to be used in enforcing the customs legislation;
- c) Undertaking measures for the development of improved methods and techniques for processing passengers and cargo;
- d) Promoting collaboration between Customs and Transport Administrations with a view to obtaining tangible results on trade facilitation.

Article 5 **Exchange of advance information**

The Parties shall consider the possibility of an exchange of advance information on goods and vehicles moving between the states of the Parties.

Beneficiaries of this system shall benefit from privileges determined by the Joint Commission.

Article 6 **Meetings of the Joint Commission**

The meetings of the Joint Commission shall be held alternately in the Republic of Azerbaijan, the Republic of Türkiye and Turkmenistan, once a year.

The date of the meeting and the subject of discussion shall be determined by the Parties at least one month prior to the meeting. Additional issues might be proposed by the Co-Chairs of the Joint Commission and might be raised at the meeting.

If necessary, each Party might invite the representatives and experts of other governmental bodies to participate in the meeting depending on issues considered by the Joint Commission.

The representatives of the Parties might hold consultations on urgent issues between the regular meetings of the Joint Commission, adopt joint decisions on the issues discussed and submit them for approval to the Joint Commission at its nearest meeting.

Decisions adopted at the meetings of the Joint Commission shall be put on record which shall be signed by the Co-Chairs of the Joint Commission. The records of the meetings of the Joint Commission shall be in English.

Article 7
Other agreements

The provisions of this Memorandum of Understanding shall not affect the rights and obligations of the Parties arising from other international agreements to which they are parties.

Article 8
Settlement of disputes

Any disputes that may arise from the interpretation or application of this Memorandum of Understanding shall be resolved by negotiations and consultations between the Parties.

Article 9
Amendments and additions

Any additions and amendments may be made to this Memorandum of Understanding by mutual consent of the Parties. Such additions and amendments shall be made in a form of separate Protocols being an integral part of this Memorandum of Understanding and shall enter into force in accordance with the provisions of Article 10 of this Memorandum of Understanding.

Article 10
Depositary and entry into force

1. Türkiye is hereby designated as the depositary of this Memorandum of Understanding.
2. The depositary shall provide a certified copy of this MoU to all Parties.
3. This Memorandum of Understanding shall enter into force on the thirtieth day following the date of the deposit of the last notification of the fulfillment of the internal procedures of the Parties required for the entry into force to the depositary.
4. The depositary will inform the date of entry into force of this Memorandum of Understanding to the other Parties.

Article 11
Duration and termination

1. This Memorandum of Understanding is concluded for an indefinite period of time. Either Party may at any time withdraw from this Memorandum of Understanding by sending written notice of such intention to the other Parties at least six months before the expected date of its withdrawal. If a Party withdraws, this Memorandum of Understanding shall remain in force for the remaining Parties.

2. This Memorandum of Understanding shall terminate when either of the remaining Parties as are stipulated in paragraph 1 of this Article withdraws in accordance with that paragraph.

Signed in Turkmenbashi on 14 December 2022, in a single copy in the Azerbaijani, Turkish, Turkmen and English languages, all texts being equally authentic. In case of any divergence, the English text shall prevail.

**For the Government
of the Republic
of Azerbaijan**

**Ceyhun Bayramov
Minister of Foreign
Affairs**

**For the Government
of the Republic
of Türkiye**

**Mehmet Muş
Minister of Trade**

**For the Government
of Turkmenistan**

**Maksat Hudaykuliiev
Head of Customs
Administration**

